Sprawozdanie

Dyrekcji Państwowego Gimnazjum

im. Króla Kazimierza Jagiellończyka

w Kołomyi

:-: :-: za rok szkolny :-: :-:

1929/30.

Kołomyja, w czerwcu 1930 r.

Druk. F. Dolińskiego, Kołomyja, Legjonów 10.

Sprawozdanie

Dyrekcji Państwowego Gimnazjum
im. Króla Kazimierza Jagiellończyka
w KOŁOMYI

:-: :-: za rok szkolny :-: :-:

1929/30.

KOŁOMYJA, w czerwcu 1930 r.

Z drukarni F. Dolińskiego w Kołomyi.

Rok szkolny 1929|30.

I. Skład Grona nauczycielskiego.

A.

1. **Boroń Stanisław,** dyrektor, zastępca przewodniczącego Rady Szkolnej powiatowej.

B.

2. **Bachmann Piotr,** profesor, uczył jęz. niem. w kl. I, Vb, VIb, VIIb, VIIIb — tygod. 20 lekcyj; opiekun kl. Vb, zawiadowca bibljoteki niem. dla uczniów.

3. **Barabasz Juljan,** nauczyciel, uczył do 16 grudnia 1929 jęz. niem. w kl. IIa, IIIa, IVb, Va, VIa — tygod. 21 lekcyj, od 17 grudnia 1929 jęz. niem. w kl. IIIa, IVb, Va, VIa i w państw. gimnazjum II jęz. polsk. w kl. VIIa — tygod. 20 lekcyj; przez cały rok opiekun kl. IIIa.

4. **Bobin Jan,** profesor, uczył do 16 grudnia 1929 hist. w kl. IVa, Va, VIIIa, geogr. w kl. I, IIIb, IVa, Va, VIa — tygod. 20 lekcyj; od 17 grudnia 1929 hist. w kl. Va, VIIIa, VIIIb, geogr. w kl. I, Va, Vb, VIa, VIb — tygod. 20 lekcyj, opiekun kl. Va i zawiad. zbior. dla nauki hist. i geogr.

5. **Brandes Zalkie,** nauczyciel, uczył rel. mojż. w kl. I—VIII tygod. 16 lekcyj, był zatrudniony także w państw. gimnazjum II (4 lekcje tygod.); nadto od 17 grudnia 1929 uczył jęz. niem. w kl. II — tygod. 5 lekcyj.

6. **Ks. Chłopecki Romuald,** profesor, uczył rel. rzym. kat. w kl. I, IIIab, IVab, Vb, VIIIab — tygod. 10 lekcyj i wygłaszał jedną egzortę; miał przez cały rok szkolny zniżenie obowiązującego wymiaru zajęć do połowy na podst. pisma Kurat. Okr. Sz. Lw. z dn. 16 września 1929 Nr. II.-12962/29.

7. **Dębski Henryk,** profesor, uczył jęz. łac. w kl. Va, VIa, VIb, VIIIa — tygod. 19 lekcyj; opiekun kl. VIIIa.

8. **Grodecki Bolesław,** nauczyciel, uczył rysunku w kl. I i II (każda klasa dzieliła się na 2 oddz.), IIIa, IIIb i nadowiązkowo

w kl. IVab, Vab, VIab, VIIab, VIIIab — tygod. 22 lekcyj; zawiadowca zbior. dla nauki rysunku.

9. **Kobierski Roman,** profesor, uczył do 16 grudnia 1929 jęz. pol. w kl. IIIa, VIb, VIIa, VIIb, VIIIa — tygod. 19 lekcyj; od 17 grudnia 1929 jęz. pol. w kl. VIb, VIIa, VIIb, VIIIa i w państw. gimnazjum II jęz. pol. w kl. VIIIa — tygod. 19 lekcyj; opiekun kl. VIb,

10. **Korzeniowski Jan,** nauczyciel, uczył śpiewu w kl. I, II, IIIa, IIIb, nadobow. w kl. VIab, VIIab + VIIIab, śpiewu kościelnego i orkiestry; ćwiczeń cielesnych w kl. I, II, IIIa, IIIb, w II półroczu prowadził gry i zabawy w kl. I, II, IIIa, IIIb — tygod. 26 lekcyj i 4 lekcje gier i zabaw; był opiekunem kl. II.

11. **Lichtmann Izydor,** nauczyciel, uczył matematyki w kl. IVa, VIa, VIb, VIIb, VIIIa, VIIIb — tygod. 21 lekcyj; był opiekunem kl. VIa.

12. **Lubczyński Zygmunt,** nauczyciel, uczył ćwiczeń cielesnych w kl. IV — VIII — tygod. 28 lekcyj; nadto prowadził gry i zabawy w kl. IV — VIII (6 godz.) i opiekował się hufcem szkolnym (4 godz.).

13. **Michajluk Stefan,** nauczyciel, uczył robót ręcznych w kl. I, II (każda klasa dzieliła się na 2 oddziały), IIIa, IIIb — tygod. 12 lekcyj, zatrudniony był także w państw. gimnazjum II (11 lekcyj tygod.).

14. **Oszywa Edmund,** nauczyciel, uczył do 16 grudnia 1929 historji w kl. IIIa, IVb, Vb, VIa, VIb, VIIb (w 2 oddziałach) — tygod. 23 lekcyj; od dnia 17 grudnia 1929 historji w kl. IIIa, VIa, VIb, VIIa, VIIb, geografji w kl. IVa, IVb — tygod. 23 lekcyj; przez cały rok szkolny był opiekunem kl. VIIb.

15. **Przygodzki Józef,** nauczyciel, uczył do dnia 16 grudnia 1929 jęz. polsk. w kl. IVa, Va, Vb, VIa, VIIIb, hist. w kl. IIIb — tygod. 21 lekcyj; od dnia 17 grudnia 1929 jęz. polsk. w kl. Va, Vb, VIa, VIIIb, hist. IIIb i w państw. gimnazjum II jęz. polsk. w kl. VIIIb — tygod. 20 lekcyj; przez cały rok szkolny był opiekunem kl. VIIIb i zawiadowcą bibljoteki polskiej dla uczniów.

16. **Schweitzer Izydor,** nauczyciel, uczył matem. w kl. I, II, fizyki w kl. VIIa, VIIb (każda z klas siódmych dzieliła się na dwugodzinne ćwiczenia raz w tygodniu na dwa oddziały) — tygod. 20 lekcyj.; zawiadowca działu fizycz.-chemicz. bibjoteki uczniów.

17. **Spolnicki Michał,** profesor, uczył do dnia 16 grudnia 1929 hist. w kl. VIIa (w 2 oddziałach), VIIIb, geogr. w kl. II, IIIa, IVb, Vb, VIb — tygod. 20 lekcyj; od dnia 17 grudnia miał urlop płatny celem pełnienia obowiązków kierownika pryw. gimnazjum z polskim językiem nauczania w Horodence.

18. **Stiefel Wilhelm**, nauczyciel, uczył przyrodoznawstwa w kl. I, II, IIIa, IIIb, IVa, IVb, Va, Vb — tygod. 22 lekcyj; opiekun kl. IIIb, zawiadowca zbiorów przyrodniczych i działu przyrodozn. bibljoteki uczniów.

19. **Szypajło Roman**, profesor, uczył matematyki w kl. Vb, VIIa, fizyki w kl. VIIIa, VIIIb (każda z klas ósmych dzieliła się na dwugodzinne ćwiczenia raz w tygodniu na dwa oddziały) — tygod. 19 lekcyj; opiekun kl. VIIa i zawiadowca zbiorów do nauki fizyki i chemji.

20. **Wojciechowski Mikołaj**, nauczyciel, uczył matem. w kl. IIIa, IIIb, IVb, fizyki w kl. VIa, VIb — tygod. 18 lekcyj.

21. **Zaczek Szczepan**, nauczyciel, uczył do dnia 16 grudnia 1929 jęz. łac. w kl. IVa, VIIa — tygod. 11 lekcyj, od dnia 17 grudnia 1929 jęz. łac. w kl. IVa, VIIa i w państw. gimnazjum II jęz. polsk. w kl. VIIb — tygod. 15 lekcyj; przez cały rok szkolny pomoc. kancel. (7 godz. tygod.); zawiadowca bibljoteki dla nauczycieli.

22. **Zadorożny Michał**, nauczyciel, uczył jęz. łac. w kl. IVb, Vb, VIIb, VIIIb, — tygod. 20 lekcyj; opiekun kl. IVb.

C.

23. **Ks. Kowalczyk Antoni**, nauczyciel kontraktowy, uczył religji rzym.-kat. w kl. II, Va, VIab, VIIab — tygod. 8 lekcyj.

24. **Krężel Stefan**, nauczyciel kontraktowy, uczył od dnia 17 grudnia 1929 jęz. pol. w kl. IIIa, hist. w kl. II, IVa, IVb, Vb, geogr. w kl. II, IIIa, IIIb — tygod. 21 lekcyj; zawiadowca działu histor. i geogr. bibljoteki uczniów.

25. **Stroynowska Zofja**, nauczyciel kontraktowy, uczyła do dnia 16 grudnia 1929 jęz. pol. w kl. I, II, IIIb, IVb, hist. w kl. I, II, — tygod. 19 lekcyj; od dnia 17 grudnia 1929 jęz. polsk. w kl. I, II, IIIb, IVa, IVb, hist. w kl. I — tygod. 21 lekcyj; przez cały rok szkolny była opiekunem kl. I.

D.

26. **Kowalów Juljan**, nauczyciel w państw. gimnazjum II w Kołomyi, uczył w tut. zakładzie jęz. niem. w kl. IIIb, IVa, VIIa, jęz. rusk. w kl. I, II, IIIa, IIIb — tygod. 21 lekcyj; opiekun kl. IVa.

27. **Strażnyk Jan**, nauczyciel w państw. gimnazjum II w Kołomyi, uczył w tut. zakładzie mat. w kl. Va — tygod. 4 lekcje.

28. **Dr. Wagman Samuel**, profesor w państw. gimnazjum II w Kołomyi, uczył w tut. zakładzie jęz. niem. w kl. VIIIa, proped. filoz. w kl. VIIIa, VIIIb — tygod. 10 lekcyj.

E.

29. **Hamel Salomon,** kandydat stanu nauczycielskiego, odbywał bezpłatną praktykę przedegzaminową w nauce historji w kl. Va — tygod. 4 lekcje pod kierownictwem prof. Bobina (Kurat. Okr. Szkoln. Lw. 1/X 1929 Nr. II - 13854/29).

30. **Seidmann Michał,** kandydat stanu nauczycielskiego, odbywał w drugiem półroczu bezpłatną praktykę przedegzaminową w nauce matematyki w kl. Vb i VIIa — tygod. 7 lekcyj pod kierownictwem prof. Szypajły. (Kurat. Okr. Szk. Lw. 30/I 1930 Nr. II-720/30).

F.

31. **Gumiński Witołd,** dr. wszech nauk lekarskich, lekarz szkolny, uczył higjeny w kl. VIIa, VIIb — tygod. 2 lekcje i 15 godzin dozoru higjeniczno - lekarskiego.

32. **Zozuliński Józef,** kontraktowy lekarz dentysta, prowadził do dnia 31 grudnia 1929 Poradnię dentystyczną dla uczniów tut. zakładu tygod. 18 godzin. Z Poradni korzystała także młodzież państw. Gimnazjum II i państw. Seminarjum naucz. żeńskiego w Kołomyi.

Na własne żądanie zwolniony od dnia 1 stycznia 1930.

II. Zmiany i ruch w Gronie nauczycielskiem w ciągu roku szkolnego 1929/30.

Przybyli:

1. **Ks. Kowalczyk Antoni,** jak pod L. 23, zatrudniony w tut. zakładzie w charakterze nauczyciela kontraktowego od 21 września 1929 na podstawie upoważnienia Kuratorjum Okr. Szk. Lw. z dnia 16 września 1929 Nr. II-12630/29.

   Służbę objął dnia 21 września 1929.

2. **Krężel Stefan,** jak pod L. 24, zatrudniony w tut. zakładzie w charakterze nauczyciela kontraktowego na podstawie pisma Kurat. Okręgu Szk. Lw. z dnia 4 grudnia 1929 Nr. II-15065/29.

   Służbę objął dnia 16 grudnia 1929.

3. **Schweitzer Izydor,** jak pod L. 16., przeniesiony z dniem 1 września 1929 z państw. Gimnazjum w Nisku do tut. zakładu.

(Kuratorjum Okręgu Szkol. Lw. 5/IX 1929 Nr. II-6088/29.).
Służbę objął dnia 11 września 1929.

4. **Stroynowska Zofja**, jak pod L. 25, zatrudniona w tut. zakładzie w charakterze nauczyciela kontraktowego na podstawie zezwolenia Kuratorjum Okręgu Szk. Lw. z dnia 8 lipca 1929 Nr. II-7520/29.
Służbę objęła dnia 1 września 1929.

Ubyli:

1. **Piskozub Jan**, profesor, pełniący obowiązki kierownika pryw. Gimnazjum koedukacyjnego z polskim językiem nauczania w Horodence, przeniesiony z dniem 1 grudnia 1929 z tut. zakładu na stanowisko nauczyciela do państw. Gimnazjum III w Stanisławowie, przyczem powierzono mu tam pełnienie obowiązków dyrektora. (Pismo Kuratorjum Okręgu Szk. Lw. z dnia 3 grudnia 1929 Nr. II-17987/29.).

2. **Spolnicki Michał**, profesor, zarządzeniem Min. W. R. i O. P. z dnia 7 listopada 1929 Nr. II-27392/29 otrzymał płatny urlop na r. 1929/30 celem pełnienia obowiązków kierownika pryw. Gimnazjum koedukacyjnego z polskim językiem nauczania w Horodence. Odszedł 17 grudnia 1929.

3. **Dr. Wagman Samuel**, profesor, przeniesiony z d. 1 września 1929 na równorzędne stanowisko do państw. Gimnazjum II w Kołomyi na podstawie rozporz. Minist. W. R. i O. P. z dn. 17 lipca 1929 Nr. II-19525/29.

4. **Wojtasiewicz Tomasz**, nauczyciel kontraktowy, zwolniony od pełnienia obowiązków służbowych w tut. zakładzie z dniem 31 sierpnia 1929, a zatrudniony w Gimnazjum państw. w Sokalu na podstawie pisma Kuratorjum Okr. Szk. Lw. z dnia 8 lipca 1929 Nr. II-9805/29.

III. Pomieszczenie zakładu i służba przy końcu roku szkolnego 1929/30.

Zakład mieści się w dwupiętrowym budynku rządowym przy ul. Mickiewicza l. 3. (Nr. telefonu 137). Dla celów szkolnych były zajęte w ciągu roku szkolnego 1929/30 te same ubikacje, co w drugiem półroczu roku ubiegłego.

W budynku jest od r. 1928/29 instalacja światła elektrycznego; koszt instalacji 4496 zł. 24 gr. pokryto z subwencji, udzielonej na ten cel w r. 1929/30 przez Kuratorjum O. Sz. Lw.

W jesieni 1929 i na wiosnę 1930 wykonano następujące roboty adaptacyjne: założono nowe legary i podłogę w sali fizyki i w jednej ubikacji nad salą fizyki, wstawiono nowe okna na korytarzu na II piętrze, naprawiono fasadę budynku od strony północnej, zachodniej i południowej.

W listopadzie 1929 zaprowadzono instalację gazową w sali do nauki fizyki; koszt instalacji 726 zł. pokryto z subwencji, udzielonej na ten cel przez Kuratorjum O. Sz. Lw.

Obok budynku jest duże boisko, na którem się wznosi osobny budynek z wielką salą gimnastyczną. Z boiska korzysta także młodzież Gimnazjum ruskiego, które mieści się tuż obok pod jednym dachem z Gimnazjum polskiem.

W budynku znajduje się mieszkanie dla dyrektora i dwa mieszkania dla woźnych zakładu.

Służba szkolna.

Pruss Michał, starszy woźny XIII d stop. płacy.

Marcinowski Mikołaj, starszy woźny XIII d stop. płacy.

Ryczek Walenty, woźny XV b stop. płacy.

IV. Nauka.

A) KRONIKA ZAKŁADU.

Rok szkolny 1929/30 rozpoczęto uroczystem nabożeństwem dnia 3 września 1929.

Zakład jest typu humanistycznego (III z łaciną od kl. IV bez języka greckiego) od r. 1920/21.

Zakład liczył 8 klas w 14 oddziałach. Klasy I i II miały po jednym oddziale, kl. III — VIII po dwa oddziały.

W dniach od 25 do 30 listopada 1929 bawił w tut. gimnazjum Wizytator szkół O. S. Lw. J.W.Pan Roman Koestlich celem przeprowadzenia lustracji zakładu.

Dnia 17 grudnia 1929 wizytowała lekcję śpiewu w kl. I J.W.Pani Borowa, instruktorka Ministerstwa W. R. i O. P.

Dnia 18 grudnia 1929 przysłuchiwał się nauce religji rzym.-kat. w kl. VIIIa i VIIIb Najprzewielebniejszy Ksiądz Biskup Dr. Franciszek Lisowski, sufragan Archidiecezji Lwowskiej.

W dniach 17 i 18 marca 1930 r. W.Pan Franciszek Radło,

referent Lwowskiej Okręgowej Izby Kontroli Państwowej, przeprowadził kontrolę gospodarki i rachunkowości w tut. zakładzie.

Od początku roku szkolnego do dnia 31 grudnia 1929 była uruchomiona w zakładzie Poradnia dentystyczna, którą prowadził lekarz dentysta Józef Zozuliński. Z poradni korzystała młodzież tut. zakładu, Gimnazjum państw. z ruskim językiem nauczania i Państw. Seminarjum nauczycielskiego żeńskiego. Od dnia 1 stycznia 1930 Poradnia była nieczynna z powodu przeniesienia się z Kołomyi lekarza dentysty.

Rok szkolny zakończono dnia 28 czerwca 1930 uroczystem nabożeństwem, po którem uczniom rozdano świadectwa i wpisano ich do klas następnych na rok szkolny 1930/31.

B) POMOCE NAUKOWE.

Inwentarz bibljoteki nauczycielskiej liczy 1731 numerów w 2562 tomach.

Bibljoteka uczniowska w bieżącym roku szkolnym znacznie powiększyła swe zbiory dzięki zasiłkowi Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego, które na ten cel pismem z dnia 26 czerwca 1929 Nr. II-7842 przyznało kwotę 1800 zł. Inwentarz bibljoteki dla uczniów zawiera obecnie 1386 numerów w 2695 tomach, a mianowicie: a) dział polski (beletrystyka i literatura) 681 dzieł w 1925 tomach, b) dział niemiecki 349 dzieł w 543 tomach, c) dział przyrodoznawstwa 104 dzieł w 140 tomach, d) dział fizyki 54 dzieł w 65 tomach, e) dział kultury 12 dzieł w 14 tomach i f) dział różnych 8 tomów.

Bibljoteka podręczna Dyrektora zawiera 28 dzieł.

„ ubogich uczniów ma 88 numerów w 187 tomach.

Gabinet przyrodniczy ma 732 okazów i 562 obrazów. Na urządzenie pracowni biologicznej otrzymała Dyrekcja w maju 1930 r. z Ministerstwa W. R. i O. P. kwotę 4 900 zł.

Gabinet do nauki fizyki liczy 351 przyrządów i 54 obrazów.

„ rysunku posiada 251 modeli.

„ geograficzno- historyczny ma 138 map, 10 globusów i 113 obrazów.

Do nauki spiewu zakład posiada fisharmonję i zbiorek nut.

Do ćwiczeń cielesnych i gier ruchowych służy 47 przyrządów.

Gabinet lekarza szkolnego ma potrzebne utensilja i 11 instrumentów lekarskich.

Poradnia dentystyczna, kompletnie urządzona, posiada fotel wraz z odpowiedniemi przyrządami.

Przy końcu r. 1928/29 zakupiono epidiaskop, z którego korzysta się obficie przy nauce poszczególnych przedmiotów; po-

nadto wypożycza się od czasu do czasu z miejscowego Koła T. S. L. przeźrocza historyczne, krajoznawcze, a także ilustracje bajek i anegdot, i te wyświetla się dla uczniów w wolnych chwilach od nauki. Przy pomocy epidiaskopu propaguje lekarz szkolny zasady higjeny przez okazywanie odpowiednich obrazów.

Na uruchomienie pracowni fizycznej otrzymała Dyrekcja w czerwcu 1930 r. z Ministerstwa W. R. i O. P. kwotę 5 883 zł.

C) PRZEDMIOTY NADOBOWIĄZKOWE.

Języka francuskiego w 1 oddziele (22 ucz. kl. III – VII) tygodniowo 3 razy po jednej godzinie udzielała Dr. Thau Klara, dyplomowana naucz. jęz. francuskiego.

V. Wychowanie.

Grono nauczycielskie harmonijnie pracowało nad wychowaniem pełnego człowieka przez równomierne kształcenie duszy i ciała wychowanków. Do momentów wychowawczych, jakich dostarczała nauka szkolna, dołączono pracę w kółkach i instytucjach, przyczem starano się wyzyskać naturalne zainteresowanie młodzieży z uwzględnieniem wieku i środowiska. Zgodnie z tem zwrócono uwagę na wychowanie religijne, obywatelskie i towarzyskie, pomyślano o wyrobieniu uczuć altruistycznych, a przy organizowaniu kółek naukowych miano na oku nie tyle pogłębianie samej nauki, ile raczej wykorzystanie zamiłowań uczniów do poszczególnych działów pracy. Uważając wartość maksymy „mens sana in corpore sano" troszczono się o racjonalne wychowanie fizyczne, praktyczny zaś patrjotyzm i zrozumienie państwowości naszej pogłębiali uczniowie przez liczny udział w harcerstwie, w hufcach P. W. i przez poznawanie na licznych wycieczkach ziemi ojczystej, jej mieszkańców i ich kultury.

1) WYCHOWANIE RELIGIJNE.

W pracy nad religijno-moralnem wychowaniem trzymał się zakład zasad praktykującej religijności. W myśl tego obok wskazań i poleceń, jakie dawali po szczególni nauczyciele w czasie nauki szkolnej, uczęszczali uczniowie w niedziele i święta zbiorowo pod dozorem nauczycieli do kościoła parafjalnego na nabożeństwa i egzorty, które wygłaszał dla wszystkich uczniów razem katecheta zakładu ks. prof. Romuald Chłopecki. Niejednokrotnie podnosił on w swych naukach potrzebę poszanowania innych wyznań i innych narodowości.

Do spowiedzi i do Komunji św. przystąpili uczniowie zbiorowo trzy razy w ciągu roku szkolnego, a mianowicie na początku roku, w czasie wielkiego postu i przy końcu roku. W czasie od 12 do 14 kwietnia wysłuchali nauk rekolekcyjnych, które wygłosił katecheta zakładu ks. Antoni Kowalczyk.

2) WYCHOWANIE SPOŁECZNE.

GMINY.

Celem wychowania społecznie urobionego obywatela prowadzono gminy klasowe. Istniały one we wszystkich klasach i miały różny zakres działania, zależnie od wieku uczniów. W klasach niższych czynności gmin klasowych ograniczały się do utrzymania porządku, czystości, zdobienia sali szkolnej, opieki nad bibljoteką klasową (kl. I — III). Gminy klas wyższych poza wymienionemi czynnościami pogłębiały swą pracę obywatelską w kierunku samopomocy naukowej, materjalnej i moralnej przez pomaganie sobie w nauce, wzajemne zachęcanie się do pracy i porządnego zachowania się, poszanowania przepisów. Były też i takie gminy, które za wiedzą i zgodą opiekuna klasowego sprawowały sądy koleżeńskie w sprawach wykroczeń kolegów w szkole i poza szkołą, W gminach znalazło również wyraz kształcenie uczuć humanitarnych i państwowych, zbierano tu bowiem składki na cele samopomocy uczniowskiej i na cele L. O. P. P.; składki pierwsze dosięgły kwoty 135 zł 25 gr drugie doszły do sumy 310 zł 75 g. Skarbnikiem obu funduszów był prof. Dębski, który składki na samopomoc przelewał do funduszu ubogich uczniów, pozostającego pod zarządem Dyrekcji zakładu, a zebrane kwoty na L. O. P. P. odsyłał do Starostwa. Z funduszu samopomocy uczniowskiej pokrywano doraźne potrzeby ubogiej młodzieży, a także zasilono kasy kolonij uczniów.

Praktyka okazała, że gminy klasowe w wielkiej mierze odpowiedziały swym zadaniom. Młodzi obywatele klasowi coraz więcej nabierali zrozumienia i poszanowania przepisów i wymagań szkoły, uważając je nie za bezduszne ograniczenia swobody osobistej, lecz za celowe i konieczne zasady wzajemnego współżycia.

3) WYCHOWANIE TOWARZYSKIE.

„Lecz codziennie spostrzegam, jak młódź cierpi na tem,
Że niema szkół uczących żyć z ludźmi i światem".
(Mickiewicz: Pan Tadeusz).

By nauczyć młódź żyć z ludźmi i światem, urządzano w zakładzie „herbatki" klasowe. Poszczególne klasy przy pomocy opieki domowej i gospodarzy klas organizowały w budynku szkolnym zebrania towarzyskie. Przy herbacie i skromnym posiłku

na grach i zabawach towarzyskich, przeplatanych deklamacjami, śpiewami i muzyką, spędzali uczniowie k lka godzin sobotnich swobodnie w towarzystwie nauczycieli i swych rodziców, względnie nadzorów domowych. Tego rodzaju zebrania cieszyły się ogromnem wzięciem wśród uczniów, bo wiązały ich serdeczną nicią ze szkołą, zbliżały na grunc e towarzyskim szkołę z opieką domową, umożliwiały wymianę zdań i dawały nauczycielom możność bliższego poznania swych wychowanków.

Zakład pozwalał również na urządzanie kursów tanecznych dla uczniów klas s ódmych i ósmych pod dozorem nauczycieli i opieki domowej co wpływało dodatn o na ogładę towarzyską młodzieży.

4) RUCH w BIBLJOTEKACH UCZNIOWSKICH.

Klasa	Liczba uczniów w zakładzie	BIBLJOTEKA polska: korzystało uczniów	polska: przeczytano dzieł	niemiecka: korzystało uczniów	niemiecka: przeczytano dzieł	hist.: korzystało uczniów	hist.: przeczytano dzieł	geogr.: korzystało uczniów	geogr.: przeczytano dzieł	przyr.: korzystało uczniów	przyr.: przeczytano dzieł
I	42	42	242	22	114	28	90	22	75	42	704
II	46	46	465	21	85	15	75	15	85	46	583
IIIa	25	25	136	7	20	10	30	10	20	25	264
IIIb	25	25	127	7	49	12	34	8	28	25	329
IVa	27	26	105	12	36	8	17	5	10	27	141
IVb	26	25	142	15	39	7	15	6	9	26	136
Va	31	31	301	16	55	8	24	—	—	31	247
Vb	31	30	233	30	109	17	49	10	17	31	222
VIa	27	27	112	18	36	—	—	—	—	1	1
VIb	30	22	79	28	132	7	15	3	7	—	—
VIIa	29	26	115	18	46	5	14	—	—	4	11
VIIb	28	17	49	24	86	6	12	—	—	4	11
VIIIa	30	25	185	13	24	—	—	—	—	—	—
VIIIb	31	31	338	21	69	—	—	—	—	—	—
Razem...	428	398	2529	252	900	123	375	79	251	262	2849

5) CZYTELNIA UCZNIOWSKA im. H. SIENKIEWICZA.

Czytelnia uczniowska, utworzona przed 6 laty celem rozbudzenia i utrzymania wśród młodzieży życia umysłowego poza szkołą, a pomieszczona w jednej z obszerniejszych sal szkolnych rozwijała się pomyślnie. Zaopatrzona obficie w czasopisma naukowe i sportowe jak: Czyn młodzieży, Harcerz, Harcmistrz. Iskry, Lot polski, Młody lotnik, Mój Przyjaciel, Morze, Naród i wojsko, Orli lot, Płomyk, Sport wodny, Stadjon, Wynalazki i odkrycia, Żołnierz polski, była ośrodkiem kółek naukowych młodzieży i miejscem przygotowania się do lekcyj.

Czytelnia była otwarta trzy razy w tygodniu, a mianowicie: w poniedziałki, czwartki i soboty od godziny 15^{30} do 17^{30}.

Opiekę na inwentarzem czytelni sprawowali uczniowie klasy IV, V i VI, którzy jako dyżurni wywiązywali się ze swego zadania zupełnie poprawnie. Również nauczyciele pełnili kolejno dyżury w czytelni.

Ruch w czytelni był znaczny w miesiącach jesiennych i zimowych (przeciętnie 40—50 uczniów dziennie), na wiosnę zaś i w lecie zmiejszył się wskutek tego, że uczniowie chętniej przebywali wtedy w czasie wolnym na świeżem powietrzu niż w murach.

Opiekunem czytelni jest naucz. Zadorożny.

6) KÓŁKA NAUKOWE.

Przez prowadzenie Kółek naukowych dano młodzieży możność rozwinięcia i pogłębiania swych zainteresowań i zamiłowań w danych dziedzinach.

a) Kółko polonistyczne.

Pod kierunkiem prof. Kobierskiego.

Referaty wygłoszone:

Kram VI b.	— Szymon Szymonowicz. (W rocznicę śmierci.)
Lachs VII a.	— Widzenie ks. Piotra. Na podstawie monografji o Mickiewiczu Kallenbacha, studjum prof. Kleinera i Latawca.
Kramer VII b.	— Tło i przyroda w Marji Malczewskiego. Na podstawie dzieła prof. Ujejskiego.
T. s.	— Ukraina u Malczewskiego i Zaleskiego.
Korynek VIII a.	— Anhelli a Księgi Pielgrzymstwa.
T. s.	— Wyspiańskiego Wesele.
Singer VIII a.	— Beniowski a Pan Tadeusz.
Hilsenrath VIII a.	— Dygresje w Beniowskim.
Kofler VIII a:	— Ksiądz Marek jako dokument przemiany duchowej Słowackiego.

Fuchs VIII a: — Rapsody Króla Ducha i ich związek z nauką genezyjską.
Hakemer M. VIII a. — Hamlet, hr. Henryk, Irydjon. Charakterystyka porównawcza.
Grossfeld VIII a. — Krasińskiego myśli o poezji.
Spólnicki VIII a. — Wallenrodyzm a Irydjonizm.
Mund VIII a. — Polemika Słowackiego z Krasińskim z powodu Psalmów.

b) Kółko filologiczne.

Powstało z inicjatywy uczniów kl. VI i VII.

Wygłoszono referaty:

Holder VI a. — Trzy epoki w rozwoju komedji greckiej.
Bernstein E. VI b. — Protektorzy humanizmu polskiego.
Huczneker VII b. — Mit jako odzwierciedlenie duszy starożytnego człowieka.
" Szlaki twórczości koryfeuszów poezji polsko-łacińskiej.

Przed powstaniem Kółka wygłosił Opaliński VII a referat: Kultura klasyczna w kulturze obecnej.

Po każdym referacie odbywała się dyskusja.

Na zebraniach Kółka przerobiono: Marouzeau'a „Pogadanki o łacinie" oraz czytano Cycerona Pro Archia poëta.

Kółkiem opiekowali się prof. Dębski i Zadorożny.

c) Kółko geograficzne.

Pod kierownictwem prof. Bobina.

Wygłoszono referaty:

Marmorosch V a. — Czy grozi przeludnienie ziemi?
Hönisch V a. — O przyczynach wybuchu wulkanów.
Błażyński VI a. — Vasco de Gama.
" Marokko w historji, życiu i pieśni.
" Wyprawy na Mt. Everest.
Schulbaum VI b. — " " " "
Błażyński VI a. — Konstatynopol i Angora.
" Biegun południowy.
" Najwięksi podróżnicy polscy,
" Praga czeska.
" Emigracja polska.
Klecan VI a. — Tunis.
Neider VI a. — Odkrycie Ameryki.
Obuchowicz VI a. — Japonja.
" Miasta perskie.
Pordesówna VI a. — Rzut oka na Japonję.
Senensieb VI a. — Znaczenie morza dla Polski.
" Amundsen.

Żupański VI a. — Teorja handlu.
„ Szang-haj.
Messlin VI b. — Indje.
Kram VI b. — Obrazki nowojorskie.

d) Kółko historyczne.

Po kierownictwem prof. Bobina i Oszywy.

Referaty wygłoszone:

Eckstein V a. — Cesarz Tyberjusz.
„ O Słowianach.
„ Bitwa pod Grunwaldem.
Hönisch V a. — O biczownikach w wiekach średnich.
Marmorosch V a. — Feudalizm.
„ Ustrój Polski w okresie tworzenia się monachji.
„ Powstanie państwa anglosaskiego.
„ Polska Kazimierza Wielkiego.
Leliwa V a. — Upadek władzy monarchicznej w Polsce.
Małecki V a. — Stosunek Polski do cesarstwa rzymskiego i do papiestwa.
Piskozub V a. — Rozwój terytorjalny Polski od Mieszka I do Bolesława Krzywoustego.
Ziegler V a. — Stany i miasta w średniowieczu.
Błażyński VI a. — Geneza unji Jagiellońskiej.
„ Reformacja w Polsce.
„ Morska polityka Polski.
„ Militaryzm Polski.
„ Morze w życiu Polski dzisiejszej.
„ Ruch wolnościowy w Indjach.
Holder VI a. — Społeczeństwo a państwo,
„ Polityka wewnętrzna Polski.
Hrabar VI a. — Historja Żydów w Polsce.
Klecan VI a. — Stefan Batory i Iwan Groźny w zmaganiach o Inflanty.
Kram VI b. — Reformacja w Polsce.
Hejda VI b. — Najazd szwedzki.
Kołcan VI b. — Powstanie władzy absolutnej we Francji.
Axelrad VII a. — Militaryzm a pacyfizm.
Hessel VII a. — Pochodzenie rodziny.
„ Wschód i Zachód w historji Polski.
Rosmarin VII a. — O żołnierzu polskim.
Huczneker VII b. — Faszyzm i faszyści.
Hilsenrath VIII a. — O prądach społecznych w XIX w.
Kostecki VIII a. — Ustrój wewnętrzny Polski za Piastów.
„ Ustrój sądownictwa w Polsce za Jagiellonów.

e) Kółko przyrodnicze

liczyło 105 członków klas I — V, płacących po 20—50 groszy miesięcznie. Za uzyskane pieniądze zaprenumerowano dwa czasopisma przyrodnicze niemieckie. Kółko wpisało się do Towarzystwa naukowego przyrodniczego im. Kopernika i Ligi Ochrony Przyrody. Członkowie kółka zajmowali się ogrodem szkolnym, hodowali rośliny i ryby w akwarjach domowych, czytali dzieła z zakresu przyrodoznawstwa i wygłaszali referaty. Kółkiem opiekował się naucz. Stiefel.

Referaty wygłoszone:

Aschkenazy V a. — Pasorzyty krwi.
Bergman V a. — Pasorzyty przewodu pokarmowego.
Brettler V a. — O chorobie raka.
Eckstein V a. — O systemie Fletchera.
Marmorosch V a. — Teorja ewolucji.
Baumunk V b. — Higjena zębów.
Dittrich V b. — Higjena ucha.
Gerstel V b. — O szkodliwości alkoholu.
Makarski V b. — O mięsie.
Rippel V b. — O chorobach zakaźnych.
Skwarczyński V b. — Pasorzyty krwi.

f) Kółko lotnicze

liczyło około 20 uczniów przeważnie klas IV, VI i VII. Członkowie w każdą drugą sobotę zbierali się w pracowni fizyko-chemicznej, gdzie konstruowali modele samolotów. Kółko korzystało z bibljoteczki złożonej z dziełek traktujących o lotnictwie, nadto z czasopism: Lot Polski, Młody Lotnik, Wynalazki i odkrycia. W Kółku była sekcja fizyko-chemiczna, w której uczniowie klas VII a. VII b. wygłaszali referaty z różnych dziedzin przyrody martwej. Opiekunem Kółka był naucz. Schweitzer.

Referaty wygłoszone:

Axelrad VII a. — Teorja fal elektromagnetycznych.
Lachs VII a. — Teorja Maxwella.
Petrowicz VII a. — Słońce.
Schauder VII a. — Wojna gazowa.
Goldberg VII b. — O eterze świetlnym.
Orzechowski VII b. — Koleje a wojna lotniczo-gazowa.
Huczneker VII b. — Słońce.
Kramer VII b. — Radjo a życie.
Liebhart VII b. — Chemja na usługach roślin.
Funkenstein VII b. — Woda.
Grünblatt VII b. — Wiadomości wstępne o teorji Einsteina.
Naucz. Schweitzer: Znaczenie L. O. P. P.

g) Kółko filozoficzne.

Pod kierunkiem prof. D-ra S. Wagmanna.

Referaty wygłoszone:

Hakemer M. VIII a.	— O metodzie. Według Descartesa.
Hilsenrath VIII a.	— Idealizm i realizm.
Holder VIII a.	— Wychowanie dziecka.
Kofler VIII a.	— Racjonalizm i empiryzm.
Konecki VIII a.	— Śmiech. Według Bergsona.
Korynek VIII a.	— Filozofja grecka (do Sokratesa).
T. s.	— August Comte.
Kostecki VIII a.	— O inteligencji. Według Witwickiego.
Mund VIII a.	— Ogólne wyrobienie duchowe.
T. s.	— Istota snu. Według D-ra Freuda.
Schaffel VIII a.	— Zanik woli.
T. s.	— Kształcenie pamięci.
Singer VIII a.	— O złudzeniach. Według Witwickiego.
Zimand VIII	— Wrażenia słuchowe a pamięć.
T. s.	— Osłabienie woli.
Biłejczuk VIII b.	— Z dziedziny semantyki.
Dawidsohn VIII b.	— Śmiech. Według Bergsona
Hacker VIII b.	— „ „ „
Hasko VIII b.	— O perspektywie.
Kinajluk VIII b.	— Z patologji życia uczuciowego.
Lewicki VIII b.	— O komiźnie.
Lieblich VIII b.	— Psychologja mowy.
Reischer VIII b.	— Historja filozofji greckiej.
Wollenstein VIII b.	— Śmiech. Według Bergsona.

7). SZKOLNA KASA OSZCZĘDNOŚCI.

Celem przyzwyczajenia młodego pokolenia do życia oszczędnego założono przed dwoma laty dla uczniów Kasę oszczędności. Kasa istnieje od lutego 1928 i obecnie osiągnęła kwotę zwyż 1470 zł. Pieniądze lokuje się w Komunalnej Kasie Oszczędności m. Kołomyi. Opiekunem Kasy jest naucz. Lichtmann.

Ponadto znaczna liczba uczniów składa swe oszczędności w P. K. O. Uczeń Błażyński Zbigniew z kl. VIa otrzymał z P. K. O. premję w wysokości 20 zł. za regularne składki.

8) OBCHODY i UROCZYSTOŚCI.

Dnia 11 października 1929 obchodził Zakład 150-tą rocznicę bohaterskiej śmierci Kazimierza Pułaskiego, konfederata barskiego, poległego w walce o niepodległość Stanów Zjednoczonych. Uczniowie, podzieleni na dwie grupy, wysłuchali wykładów prof. Bobina i Spolnickiego o życiu i czynach szermierza wolności Polski i Ameryki Północnej.

Dnia 27 października wzięła młodzież gremjalny udział w uroczystości odsłonięcia pomnika Marszałka Piłsudskiego. Uczniowie wraz z nauczycielami wysłuchali mszy polowej na stadjonie 49 p. p, skąd w pochodzie udali się na rynek. Tam w czasie odsłonięcia pomnika z powagą i ze skupieniem słuchali mów przedstawicieli Władz i członków Komitetu budowy pomnika.

Dnia 10 listopada urządził nasz Zakład uroczysty Obchód z powodu jedenastej rocznicy odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej. Po solennem nabożeństwie w kościele parafjalnym odbył się w sali gimnastycznej poranek, urządzony siłami młodzieży. Na program poranku złożyły się: 1) Chór mieszany pod batutą naucz. Korzeniowskiego, 2) Przemówienie ks. prof. Chłopeckiego, 3) Orkiestra uczniów, 4) Deklamacja ucz. kl. VIa Błażyńskiego (wiersz Leopolda Staffa: Polsko, nie jesteś Ty już niewolnicą...) 5) Śpiew gremjalny: Boże, coś Polskę. Dnia 11 listopada wzięła młodzież również udział w uroczystości niepodległościowej, urządzonej przez miejscowy Komitet Obywatelski. Harcerze i członkowie P. W. wystąpili jako odrębne jednostki w uroczystości.

Dnia 13 listopada młodzież i nauczyciele obchodzili uroczyście Święto Patrona dyrektora Zakładu. Po mszy świętej zebrali się uczniowie i Grono nauczycielskie w odświętnie przystrojonej sali szkolnej, gdzie uczeń kl. VIII Korynek imieniem uczącej się młodzieży złożył serdeczne życzenia Dyrektorowi, dziękując przytem za troskliwą opiekę i wychowywanie młodzieży w duchu narodowym i państwowym. W odpowiedzi Dyrektor podniósł konieczną potrzebę pracy na wyścigi dla dobra Ojczyzny-Polski.

Dnia 16 grudnia, jako w siódmą rocznicę zgonu św. pamięci Gabrjela Narutowicza, pierwszego Prezydenta Rzeczypospolitej, odbyły się w świątyniach wszystkich wyznań nabożeństwa żałobne, w których uczestniczyła młodzież i nauczyciele wedle wyznań.

Imieniny Pana Prezydenta Państwa Ignacego Mościckiego uczcił Zakład 30 stycznia 1930 (nie 1 lutego z powodu małych feryj) wysłuchaniem solennej mszy św. Po nabożeństwie odbył się uroczysty poranek w sali gimnastycznej, na którym po produkcjach chóralno-muzykalnych prof. Bobin wygłosił przemówienie o życiu i działalności naukowo-społecznej Pana Prezydenta.

Dnia 10 lutego uczestniczyła młodzież w uroczystem nabożeństwie dziękczynnem z powodu dziesięciolecia odzyskania Pomorza.

Dnia 4 marca odbyła się uroczystość szkolna św. Kazimierza, Patrona Zakładu.

Dnia 5 marca była młodzież wraz z nauczycielami na nabożeństwie popielcowem.

Dnia 16 marca Zakład wziął udział w uroczystości, urządzonej przez miejscowy Komitet obywatelski z powodu Imienin Marszałka Piłsudskiego. Ponadto w dniu 19 marca młodzież tut. Za-

kładu razem z młodzieżą Gimnazjum ruskiego urządziła szkolne święto Imienin Marszałka, które odbyło się w teatralnej sali Miejskiej Kasy Oszczędności. O tej uroczystości miejscowa prasa wyraża się w następujący sposób: „Przyjął się w Kołomyi od lat kilku mądry zwyczaj, iż młodzież obu gimnazjów miejscowych, **polskiego i ruskiego,** urządza wspólnie obchody i uroczystości państwowe. Tak też było i w dniu 19 marca b.r. z uroczystością Imienin Marszałka Piłsudskiego. Po nabożeństwach w kościele, cerkwi i synagodze młodzież obu zakładów wraz ze swymi nauczycielami urządziła poranek w sali Kasy Oszczędności. Uroczystość tę zaszczycili dość licznie swą obecnością rodzice uczniów, a także liczne grono przedstawicieli Władz i Urzędów miejscowych. Zauważyliśmy prezesa Sądu okręgowego Drozdowskiego, st. radcę Liebharta, starostę Tabęckiego, majora Lewańskiego, refer. Grocholskiego i radcę Radłę ze Lwowa. Wszystkie punkty programu były dobrze obmyślane i starannie wykonane. Gimnazjum ruskie zaprodukowało się z dobrą orkiestrą symfoniczną pod kierownictwem p. Barana. Dobrze i dokładnie wyćwiczonych produkcyj chóralnych młodzieży tegoż gimnazjum pod batutą prof. Nykołyszyna, zwłaszcza pieśni, opartej na motywach ludowych, słuchało się z żywem zainteresowaniem i z wielką przyjemnością. Dobrze oddane produkcje chóralne uczniów gimnazjum polskiego dzięki pracy prof. Korzeniowskiego odpowiadały zadaniu. Trzeba jeszcze wymienić bardzo dobrą deklamację ucznia Błażyńskiego i ze zrozumieniem oraz uczuciem wykonane solo skrzypcowe ucznia Sikorskiego przy akompanjamencie fortepjanowym uczenicy Pordesówny. Na szczególniejszą uwagę zasługuje przemówienie dyrektora Boronia. Podobała się nam przeważnie myśl przemówienia, jak również umiejętne wyciągnięcie szczytnych i górnych wskazań dla młodzieży. Ponieważ poglądy p. dyr. Boronia odpowiadają naszym przekonaniom, więc chcielibyśmy się niemi podzielić z naszymi czytelnikami. Mowca wyszedł z dziejów dawnej Rzeczypospolitej i powołując się na zgodne współżycie Polaków z Rusią i na wspólną pracę około dobra wspólnego Państwa, starał się wykazać dla obu bratnich narodów konieczną potrzebę zgodnego współżycia i współpracy w nowej Rzeczypospolitej. Wymaga tego dobrze pojęty interes obu narodowości, wymaga pokrewieństwo plemienne, pokrewieństwo osobiste tysięcy jednostek tak ze strony Polaków jak i Rusinów, — a wreszcie także łączą te dwa narody towarzyskie stosunki miejscowe. Wszystko to podniósł mowca w imię wielkiej idei, której daje wyraz dążenie i praca Marszałka Piłsudskiego.

Kresy nasze, gdzie mieszała się krew polska z ruską, litewską lub białoruską, wydały największych bohaterów-Polaków, jak Zamojskiego, Żółkiewskiego, Rejtana, Kościuszkę, i nietylko Polaków, ale i Rusinów, dla których dobro i siła Rzeczypospolitej nie były obojętne... Tak to było w tej dawnej Rzeczypospolitej. Mie-

szała się krew narodowości zamieszkujących jej ziemie i wydawała dzielnych obywateli. Wydawała także dobrych patrjotów krwi niepolskiej a religji innej, a jednak o polskiem sumieniu, sercu i rozumie politycznym. Tak to było i nie mogło być inaczej, bo Rzeczpospolita była Matką-Ojczyzną dla wszystkich narodowości zamieszkujących jej obszary. A czasy obecne? Czyż nie z kresów, gdzie współżyją razem trzy narodowości, pochodzi nasz Marszałek Piłsudski, Wielki Budowniczy Polski Odrodzonej, który dla dobra Państwa i dla dobra każdej z poszczególnych narodowości pragnie zgodnego współżycia i współpracy.

Pieśń legjonowa zakończyła nadzwyczaj miłą uroczystość, z której zebrani wyszli podnieceni na duchu, że Marszałkowska idea współpracy i zgodnego współżycia narodów zamieszkujących Rzeczpospolitą przybiera już realne kształty".

Dnia 3 maja cały Zakład wziął udział w uroczystym obchodzie Święta państwowego, rocznicy Konstytucji 3 Maja. Po nabożeństwie na stadjonie 49 p. p. wszyscy uczniowie wzięli udział w pochodzie i defiladzie, a harcerze i członkowie hufca wojskowego wystąpili jako odrębne jednostki w swych ugrupowaniach.

Dnia 28 maja Zakład urządził „Dzień dziecka" dla uczniów kl. I—III. Uczniowie tych klas udali się ze swymi nauczycielami do parku uczniowskiego, gdzie spędzili czas na zabawach i grach towarzyskich.

W dniach 7 i 8 czerwca uczniowie należący do P. W. uczestniczyli w Powiatowem Święcie W. F. i P. W., biorąc czynny udział w strzelaniu i zawodach lekkoatletycznych.

Ostatnią lekcję nauki w dniu 20 czerwca poświęcono na zaznajomienie uczniów o znaczeniu emigracji dla naszej państwowości. Stosowne pogadanki z uczniami przeprowadzili prof. Bobin i Oszywa.

Dnia 23 czerwca rano odbyło się „Święto Sportowe". Tego samego dnia wieczorem o godz. 8 urządzili uczniowie w sali teatralnej miejskiej Kasy oszczędności „Wieczór Olimpijski", na którego program złożyły się produkcje wokalno-instrumentalne i ćwiczenia rytmiczno-gimnastyczne. Program przygotowali nauczyciele Korzeniowski i Lubczyński.

9). DOŻYWIANIE UCZNIÓW.

Podobnie jak w latach ubiegłych prowadzono w lutym, marcu i kwietniu 1230 dożywianie uczniów. W czasie przerw po drugiej lekcji dla uczniów klas niższych, a po trzeciej dla klas wyższych podawano gorące mleko i herbatę. Posiłek przygotowywano w portjerce. Porcja ($^1/_4$ litra) mleka lub szklanka herbaty kosztowała 10 gr. Ogółem wydano 8612 porcyj mleka i 1270 porcyj herbaty. Przychody akcji dożywiania w bieżącym roku

wynosiły 795 zł. 30 gr., rozchody zaś 821 zł. 35 gr. Niedobór pokryto z „Funduszu uczniów“. Z dożywiania korzystało 64% uczniów zakładu. Niezamożnym dawano mleko lub herbatę bezpłatnie.

10) SPRAWOZDANIE LEKARZA SZKOLNEGO.

Badanie indywidualne przeprowadzono u 436 uczniów. Wykazały one na ogół dobry stan zdrowia i rozwoju fizycznego. U żadnego z uczniów w roku bieżącym nie zauważono objawów choroby zakaźnej. Schorzenia kataralne dróg oddechowych tak częste w porze zimowej spadły ilościowo do minimum. Można powiedzieć, że rok szkolny 1929/30 okazał się pomyślnym dla zdrowia młodzieży. Z okazji „Dni walki z gruźlicą“ wygłoszono odczyty z przeźroczami o znaczeniu gruźlicy jako klęski społecznej, przyczem młodzież okazała wielkie zrozumienie, które zamanifestowało się w żywiołowem zakupowaniu licznych broszur i znaczków na dochód walki z tą chorobą. Dla pogłębienia wiadomości z zakresu higjeny udzielano tego przedmiotu w klasach VII a i VII b według programu ministerjalnego. Celem wpajania i szerzenia zasad higjeny przeprowadzono szereg pogadanek o racjonalnem odżywianiu, o wodzie i t. p.; nadto wygłoszono odczyty o alkoholiźmie jako klęsce społecznej. Z bezpłatnej pomocy lekarza szkolnego korzystała młodzież szkolna w kilkudziesięciu wypadkach, a mianowicie wewnętrznych 31 razy, w ocznych 5, w skórnych 14, w chirurgicznych 1.

11) SPRAWOZDANIE LEKARZA DENTYSTY.

Poradnia dentystyczna była czynna od początku roku szkolnego do dnia 31 grudnia 1929. Przy zbadaniu uczniów tut. zakładu okazało się, że zdrowe i nienaruszone uzębienie miało 158 uczniów. Poczyniono zaś następujące zabiegi lecznicze. Zaplombowano 831 zębów, stałych zębów wyjęto 191, do zaplombowania zakwalifikowano 1999, a do wyjęcia 344. Usunięto kamień u 9 uczniów, mleczaków 2, a stałych zębów 39 ze znieczuleniem w 9 wypadkach. Nadło założono plomb amalgamatowych 173, solila 21, cementowych 6, dokonano wypełnienia korzeni 17, a założono arsen 21, kamfen zaś lub trieres 51.

Stosownie do rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 9 marca 1926 r. pobrano tytułem opłaty za zużycie materjałów 377 zł.

Poradnię prowadził lekarz-dentysta Józef Zozuliński.

12) HARCERSTWO.

Hufiec harcerski w bież. roku szkolnym składał się z dwóch samodzielnych drużyn. Kapelanem był ks. prof. Romuald Chłopecki, a opiekunami naucz. Oszywa Edmund (I drużyna) i naucz. Stiefel Wilhelm (II drużyna). Pierwsza drużyna liczyła 30, druga 50 członków. Komendantem pierwszej był Andrzej Kordecki, ucz. kl. VIIb, a drugiej Stanisław Damm, ucz. kl. VIIa. Praca rozwijała się pomyślnie tak pod względem ideowym, jak i pod względem sprawności fizycznej. Drużyny brały udział w uroczystości odsłonięcia pomnika Marszałka Piłsudskiego, w obchodzie jedenastolecia niepodległości Rzeczypospolitej, w uroczystości urządzonej przez miejscowy Komitet Obywatelski z powodu Imienin Marszałka Piłsudskiego, w Święcie 3 Maja i w Powiatowem Święcie Wychowania Fizycznego i Przysposobienia Wojskowego.

W bieżącym roku szkolnym uruchomiono na nowo po kilkuletniej przerwie Koło Przyjaciół Harcerstwa, które liczy obecnie 45 członków. Prezesem Koła jest p. Władysław Piskozub, jego zastępcą p. Jakób Zborowski, sekretarzem p. Nagay Edward, jego zastępcą p. Augustyna Szpakowska, skarbnikiem — p. Antoni Stec, a zastępcą p. Michał Bohr. Do Zarządu wchodzą osoby inteligentne i energiczne oraz pełne zapału dla idei harcerskiej, to też Dyrekcja żywi pełną nadzieję, że nowy Zarząd Koła odpowie w zupełności zadaniom, jakie na nim spoczywają.

13) HUFIEC SZKOLNY.

Hufiec szkolny tut. zakładu składał się z trzech plutonów i liczył 121 uczniów od klasy V—VII. Wyszkoleniem hufca zajmował się porucznik Homa przy pomocy instruktorów wojskowych. Kierownikiem hufca z ramienia szkoły był nauczyciel Lubczyński, a z ramienia wojskowości kapitan Kochanowicz. Zbiórki odbywały się trzy razy tygodniowo: w środy, czwarki i piątki od godz. 15—17. Każdy pluton miał swoją zbiórkę raz w tygodniu. Uczniowie przeszli wyszkolenie I, II i III roku i odbyli wszystkie ćwiczenia w strzelaniu z broni długiej i małokalibrowej. Hufiec brał udział we wszystkich uroczystościach państwowych i Szkolnych. W dniach 7 i 8 czerwca 1930 hufiec uczestniczył w Święcie W. F. i P. W., jakie Pow. Komitet urządził w Kołomyi dla swych organizacyj w powiecie. W czasie feryj letnich 1930 wyjechało 12 uczniów hufca do obozu w Pasiecznej.

W zimie władze wojskowe 49 p. p. w Kołomyi urządziły 4-tygodniowy kurs na nartach dla członków hufców szkolnych. Z naszego hufca 20 uczniów przerobiło ten kurs, na co otrzymali zaświadczenia pisemne.

W lutym odbył się bieg sztafetowy na nartach na przestrzeni 12 km, gdzie uczestnicy hufca gimnaz. współzawodziczyli z drużynami wojskowemi i uzyskali drugie miejsce.

14) DZIEŃ ŚWIĘTA SPORTOWEGO.

Celem rozbudzenia wśród młodzieży zamiłowania do ćwiczeń sportowych i gimnastycznych oraz zainteresowania szerszej publiczności ruchem fizycznego wychowania urządził zakład razem z gimnazjum z ruskim jęz. nauczania „Dzień święta sportowego“ w dniu 23 czerwca 1930 r.

Święto to odbyło się na stadjonie 49 p. p. Uczniowie obu zakładów wyruszyli o g. 8 z podwórza gimnazjalnego i przy dźwiękach muzyki wojskowej 49 p. p. przemaszerowali przez miasto na stadjon, gdzie się odbyły zawody między uczniami jednego a drugiego zakładu.

Na program złożyły się następujące punkty: lekcja gimnastyki z uczniami gimn. I biegi na 100 m. i 800 m. skoki wzwyż i wdal, gra w piłkę koszykową, rzut kulą, oszczepem, i t. p.

Zawody przeprowadzili nauczyciele: p. Lubczyński z gimnazjum I. i p. Czajkowski z gimnazjum II.

Produkcjom przyglądali się nauczyciele obu zakładów wraz z dyrektorami, a także nadzory domowe uczniów.

Dzięki sprzyjającej pogodzie, należytej organizacji, a także chętnej pomocy ze strony Dowództwa 49 p. p. uroczystość wypadła okazale. Dowództwo udzieliło orkiestry i stadjonu, a Panowie: porucznik Homa, porucznik Kasztelan, st. sierżant Dreziński i st. sierżant Gold pomogli w przeprowadzeniu zawodów i sędziowaniu. Za okazaną pomoc Dyrekcja uprzejmie dziękuje Dowództwu 49 p. p. i P. T. Panom Wojskowym.

15) GRY i ZABAWY.

Gry i zabawy z uczniami klas I—III prowadził naucz. Korzeniowski, zaś z uczniami klas IV—VII naucz. Lubczyński. Uczniowie tworzyli sześć grup: kl. I + II, IIIa, + IIIb, IVa + IVb, Va + Vb, VIa + VIb, VIIa + VIIb.

Pierwsze dwie grupy miały gry każdego tygodnia, dalsze grupy co dwa tygodnie. W porze letniej odbywano gry i zabawy po większej części w parku szkolnym. W porze zimowej uczęszczali uczniowie na saneczki, uprawiali jazdę na nartach i na łyżwach; dział sportu zimowego prowadził naucz. Lubczyński. Zakład posiada 15 par nart, 6 par saneczek, 10 par łyżew i 2 rowery.

Na fizyczny rozwój młodzieży wpływa nader dodatnio ta okoliczność, że zakład posiada własny na wzór „jordanowski“ urządzony park fundacji Józefa Skupniewicza. Park ten odległością 1 km. od miasta należycie jest chroniony przed kurzami i wyziewami miejskiemi, a mając w niedalekiem sąsiedztwie pobliskie Karpaty, czerpie z nich i z rozległych wokoło łozin orzeźwiającą woń świeżego powietrza, którą w miesiącach wiosennych potęguje zapach kwitnących roślin jużto dziko rosnących, jużto hodowanych w parku.

Otaczające go z dwu stron strumienie (młynówka i ramię Prutu) wprost zapraszają uczniów do częstej kąpieli.

Sześciomorgowa powierzchnia parku mieści 7 boisk, (z tych 4 pokryte są murąwą do gier sportowych i ludowych, 2 do ćwiczeń gimnastycznych i dwa do tennisa), szerokie chodniki i aleje do biegu, chodu na szczudłach i t. p. Park posiada obszerny pawilon, złożony z hali jako schroniska w czasie nagłego deszczu, ze składu na przybory i z mieszkania dla dozorcy parku.

Park utrzymuje się z części datków na zabawy szkolne składanych przez uczniów Zakładu.

16) WYSTAWA PRAC UCZNIÓW.

Wystawa rysunków i prac ręcznych naszych uczniów została po trzechletniej przerwie otwartą do zwiedzania dla publiczności w dniach od 15 do 17 czerwca 1930. Zainteresowanie się rodziców i szerszej publiczności było żywe, gdyż zwiedziło ją około 800 osób prócz gremjalnych zwiedzeń szkolnych pod kierownictwem swych przełożonych (gimnazjum II, pryw. gimnazjum żydowskie). Dochód ze wstępów po 10 gr. przeznaczno na cele szkolne. Rysunki uczniów każdej klasy, rozwieszone po ścianach obszernej sali, dawały dokładny pogląd nauki wedle nowych programów ministerjalnych. Również roboty kartonarskie, tekturowe i koszykarskie wykazały u wielu uczniów wrodzoną zdolność, czystość i sumienność wykonania, które to cechy są właśnie głównym celem robót ręcznych. Urządzeniem wystawy zajęli się przy pomocy uczniów nauczyciele Grodecki i Michajluk.

17) WYCIECZKI.

Oprócz wycieczek obowiązkowych, objętych programem wychowawczym i naukowym, urządzali uczniowie pod opieką nauczycieli dalsze wycieczki w celach naukowych i krajoznawczych.

Dnia 14 listopada 1929 udali się uczniowie klasy VII pod przewodnictwem naucz. Schweitzera do Słobody Rungurskiej celem zwiedzenia kopalni ropy i poznania górzystego terenu okolicy.

Dnia 10 grudnia 1929 nauczyciele Schweitzer i Szypajło urządzili z uczniami klas siódmych i ósmych wycieczkę do Horodenki celem poznania urządzeń w tamtejszej cukrowni.

W dniach 21—23 marca 1930 naucz. Stiefel odbył z 28 uczniami klas I—V trzydniową wycieczkę do Lwowa. W czasie wycieczki zwiedzono Wystawę Ochrony Rrzyrody, Muzeum im. Dzieduszyckich, galerję obrazów w Ossolineum, panoramę racławicką, kilka kościołów, cmentarz łyczakowski i kopiec Unji lubelskiej.

W dniach 22 i 23 maja odbyli uczniowie pod przewodnictwem naucz. Lubczyńskiego i Schweitzera dwudniową wycieczkę krajoznawczą w okolice Czeremoszu, Kosowa i Kut, przyczem zwiedzili saliny kosowskie, okolicę podgórską Beskidu Wschodniego, górę Owidjusz i poznali bieg Czeremoszu od Kosowa do Kut. Część uczniów odbyła tę wycieczkę na rowerach.

Dnia 13 czerwca urządził naucz. Stiefel z uczniami kl. III b całodzienną wycieczkę do Myszyna celem zwiedzenia okolicy i poznania roślin leśnych i polnych.

Dnia 21 czerwca odbyła się całodzienna wycieczka wszystkich uczniów zakładu wraz z Gronem nauczycielskiem do lasów szeparowieckich.

18) BURSY.

Przy naszym zakładzie istnieją dwie Bursy: gimnazjalna i ludowa. W obu Bursach przeważną ilość wychowanków stanowili uczniowie tut. Gimnazjum, reszta uczęszczała do miejscowej Szkoły handlowej i do klas wyższych szkół powszechnych. Bursami zarządzają Wydziały, na których czele stoją Dyrektor zakładu (Bursa ludowa) i ks. prof. Chłopecki (Bursa gimnazjalna). W Bursie gimnazjalnej znalazło pomieszczenie 30 uczniów, z tych 6 bezpłatnie, w Bursie ludowej 46, z tych 3 za darmo. Opiekę gospodarczą i dozór wychowawczy w Bursach sprawowali prefekci — nauczyciele: p. Oszywa w ludowej, a p. Zaczek w gimnazjalnej.

19) KOLONJE WAKACYJNE.

Podobnie jak w latach ubiegłych zorganizowano w bież. roku kolonje wakacyjne dla uczniów naszego zakładu. Dwa cele miano na względzie przy tem przedsięwzięciu: niezamożnym i słabym fizycznie dzieciom miasta dać dobre pożywienie i świeże powietrze, przez wspólne życie w gronie kolegów na łonie natury pod umiejętnem kierownictwem dać młodzieży sposobność wyrobienia w sobie dodatnich cech społecznych.

Do obozu letniego P. W. (Przysposobienia Wojskowego) w Pasiecznej wyjechało 12 uczniów.

Na kolonję harcerską (wypoczynkową) do Lubiżny (obok Nadwórny) wysłano 9 uczniów z kl. II i III. Częściowe koszta utrzymania i wyekwipowania pokryto z „funduszu uczniów“, który pozostaje pod zarządem dyrektora zakładu.

Dla 15 niezamożnych uczniów, których rodzice mieszkają w Kołomyi, urządzono kolonję letnią jednomiesięczną z siedzibą w Bursie ludowej w Kołomyi. Przez dobre odżywianie i umiejętne wyzyskanie pory letniej i wolnego czasu starano się tym uczniom wynagrodzić mniej pomyślne warunki życia w domach rodzicielskich. Kolonją opiekował się nauczyciel Oszywa.

Uczniowie rel. mojżeszowej w liczbie 30 wyjechali na kolonję letnią do Szeszor pod opieką nauczyciela Brandesa.

VI. STATYSTYKA UCZNIÓW Z KOŃCEM ROKU SZKOLNEGO 1929/30.

	Klasa														Razem
	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	Va	Vb	VIa	VIb	VIIa	VIIb	VIIIa	VIIIb	
1. Liczba uczniów:															
1. wpisanych na rok szk. 1929/30. .	49	49	27	27	29	28	33	33	30	33	30	31	32	34	465
2. ubyło w ciągu roku szkolnego .	5	3	1	2	1	2	2	2	3	3	—	3	1	1	29
3. pozostało z końc r. szk. chłopców	42^2	46	25^1	25	27^1	26	31	30	25	28	29	28	30	31	423^4
dziewcząt .	—	—	—	—	—	—	—	1	2	2	0^1	—	0^1	0^2	5^4
Razem . . .	42^2	46	25^1	25	27^1	26	31	31	27	30	29^1	28	30^1	31^2	428^8
2. Religja:															
1. katolicka obrz. łać.	32^2	30	18^1	16	15^1	16	13	29	16	17	16	18	19	19	274^4
2. „ „ greck.	1	2	—	2	—	2	—	1	—	3	—	1	—	1	13
3. „ „ ormian.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	4
4. ewangelicka (augsb.)	2	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	5
5. „ (helw.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. chrześć.-menon.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1		—	1
7. mojżeszowa	7	14	6	5	12	8	18	—	11	10	11^1	8	11^1	10^2	131^4
8. inne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Razem . . .	42^2	46	25^1	25	27^1	26	31	31	27	30	29^1	28	30^1	31^2	428^8
3. Narodowość:															
1. polska	40^2	44	25^1	24	25^1	23	23	29	27	23	24^1	26	30^1	29^2	392^8
2. ruska	—	1	—	—	—	1	—	1	—	2	—	—	—	1	6
3. niemiecka	1	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3
4. żydowska	1	1	—	—	2	2	8	—	—	5	5	2	—	1	27
Razem . . .	42^2	46	25^1	25	27^1	26	31	31	27	30	29^1	28	30^1	31^2	428^8

	Klasa														Razem
	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	Va	Vb	VIa	VIb	VIIa	VIIb	VIIIa	VIIIb	
4. Wynik ogólny klasyfikacji z końcem roku szkolnego 1929/30:															
1. bardzo dobry	3	3	2	—	1	1	1	3	3	1	3	6	7	7	41
2. dobry i dostateczny	35^1	33	21	22	21	17	24	16	14	20	22^1	13	19^1	22^2	299^5
3. dostateczny z zastrzeżeniem . .	3	8	2^1	1	4^1	4	6	6	6	7	4	5	1	2	59^2
4. niedostateczny	1	2	—	2	1	4	—	4	4	2	—	4	3	—	27
5. przeznaczeni do egz. uzupełn. .	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
6. nieklasyfikowani t. zn. prywatyści, którzy się nie zgłosili do egzaminu rocznego	0^1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0^1
Razem . . .	42^2	46	25^1	25	27^1	26	31	31	27	30	29^1	28	30^1	31^2	428^8
5. Miejsce zamieszkania rodziców:															
1. w Kołomyi	37^1	33	18^1	16	17^1	18	27	24	23	23	17^1	22	22^1	25^2	322^7
2. w powiecie kołomyjskim	2	8	1	3	2	4	1	2	2	2	3	1	3	3	37
3. w innych powiatach Polski . . .	3^1	4	5	6	7	4	—	5	1	5	8	5	5	1	59^1
4. zagranicą	—	1	1	—	1	—	3	—	1	—	1	—	—	2	10
Razem . . .	42^2	46	25^1	25	27^1	26	31	31	27	30	29^1	28	30^1	31^2	428^8

6. Zatrudnienie rodziców:	Klasa														RAZEM
	I	II	III a	III b	IV a	IV b	V a	V b	VI a	VI b	VII a	VII b	VIII a	VIII b	
1. rolnicy ziemianie	—	1	1	1	—	1	2	—	—	—	1	1	1	—	9
2. „ włościanie	—	—	—	2	1^1	3	2	—	—	—	1	—	2	1	12^1
3. samoistni przemysłowcy . .	—	2	2	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	7
4. „ rzemieślnicy . . .	3	8	3	2	3	2	3	3	4	3	1	3	3	1	42
5. „ kupcy	4	6	2^1	1	9	3	12	1	2	4	3	2	6^1	6^1	61^3
6. pracownicy rolni	—	1	—	—	—	—	—	1	1	—	1	1	—	—	5
7. „ przem. i rękodz.	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2
8. „ handlowi . . .	—	—	—	—	2	—	—	1	1	1	1	—	—	—	6
9. wolne zawody umysłowe (duchowni, lekarze i t. p.) . . .	2	1	2	1	—	5	1	2	3	3	3^1	3	1	0^1	27^2
10. wojskowi czynni	1	2	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	7
11. profesorowie i nauczyciele	5	3	2	2	—	2	2	1	1	2	—	2	1	1	24
12. urzędnicy państwowi, samorządowi i prywatni	11^2	7	2	5	6	4	4	13	10	2	5	6	8	6	89^2
13. niżsi funkcjonarjusze państwowi, samorząd. i prywatni	10	10	6	4	4	4	2	4	3	8	6	5	7	9	82
14. emeryci	3	4	1	4	—	2	1	1	1	3	1	3	1	5	30
15. kapitaliści	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. właściciele realności miejsk.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	1	—	—	—	4
17. inne zawody	3	1	2	—	2	—	—	1	1	2	5	2	—	2	21
RAZEM . . .	42^2	46	25^1	25	27^1	26	31	31	27	30	29^1	28	30^1	31^2	428^8

VII. Statystyka egzaminów dojrzałości w roku szkolnym 1929/30.

A) Egzamin dla abiturjentów zakładu.

Egzamin dojrzałości w tut. zakładzie odbył się w dwóch terminach: zimowym i wiosennym 1930. W obu terminach przewodniczył egzaminowi Dyrektor zakładu.

a) W terminie zimowym 1930 egzamin dojrzałości zdali:

1 Baumunk Wilhelm Otto (bin.), ur. 27 maja 1910 w Kołomyi, wyzn. ewang., zdał 21 lutego. 1930.

2 Becher Jakób, ur. 13 października 1911 w Przemyślu, wyzn. mojżesz., zdał 20 lutego 1930.

3 Gola Henryk, ur. 25 maja 1910 w Stykowie, wyzn. rzym.-kat. zdał 20 lutego 1930.

4 Herman Dolko, ur. 5 kwietnia 1911 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 20 lutego 1930.

5 Hlawaty Aleksander Jan Marjan (trin.), ur. 2 czerwca 1911, w Mielnicy, wyzn. rzym.-kat., zdał 20 lutego 1930.

6 Liebermann Henryk, ur. 17 sierpnia 1909 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 20 lutego 1930.

7 Małkowski Tadeusz Zygmunt (bin.), ur. 26 marca 1908 w Tłusteńkiem, wyzn. rzym.-kat., zdał 20 lutego 1930.

8 Mazur Adam, ur. 6 września 1908 w Jarosławiu, wyzn. rzym.-kat., zdał 21 lutego 1930.

9 Stadniczenko Antoni, ur. 7 lutego 1910 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 20 lutego 1930.

10 Stiefel Antoni, ur. 25 stycznia 1909 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 21 lutego 1930.

11 Żebracki Artur, ur. 21 sierpnia 1911 w Olszanach, wyzn. rzym.-kat., zdał 20 lutego 1930.

12 Kris Anna, ur. 31 października 1911 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdała 21 lutego 1930.

Reprobowano jednego abiturjenta na podstawie egzaminu ustnego.

b) W terminie wiosennym 1930 egzamin dojrzałości zdali:

Z kl. VIII a.

1 Baraniuk Stanisław Jan (bin.), ur. 13 stycznia 1911 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat, zdał. 17 maja 1930.

2 Bobin Roman Walery (bin.), ur. 10 listopada 1912 w Tarnopolu, wyzn. rzym.-kat., zdał 17 maja 1930.
3 Drogoń Józef, ur. 17 grudnia 1908 w Tyszkowcach, wyzn. rzym.-kat., zdał 17 maja 1930.
4 Fuchs Herman, ur. 6 maja 1911 w Zadubrowcach, wyzn. mojżesz., zdał 17 maja 1930.
5 Grossfeld Abraham Mojżesz (bin.), ur. 15 lipca 1911 w Zielonej, wyzn. mojżesz., zdał 17 maja 1930.
6 Hakemer Marjan, ur. 27 listopada 1910 w Starzawie, wyzn. rzym.-kat., zdał 17 maja 1930.
7 Hakemer Zbigniew Tadeusz (bin.), ur. 9 kwietnia 1912 w Starzawie, wyzn. rzym.-kat., zdał 17 maja 1930.
8 Hilsenrath Dawid, ur. 25 listopada 1910 w Dżurowie, wyzn. mojżesz., zdał 17 maja 1930.
9 Hilsenrath Klara, ur. 1 kwietnia 1912 w Dżurowie, wyzn. mojżesz., zdała 17 maja 1930.
10 Holder Izrael Jakób (bin.), ur. 12 stycznia 1911 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 17 maja 1930.
11 Illuk Władysław Józef (bin.), ur. 10 września 1908 w Żabiu, wyzn. rzym.-kat., zdał 19 maja 1930.
12 Kofler Edward, ur. 16 listopada 1911 w Brzeżanach, wyzn. mojżesz., zdał 17 maja 1930.
13 Konecki Michał Karol (bin.), ur. 1 października 1912 w Mraźnicy, wyzn. rzym.-kat., zdał 19 maja 1930.
14 Korynek Tadeusz Emanuel (bin.), ur. 4 lutego 1911 w Łanczynie, wyzn. rzym.-kat., zdał 19 maja 1930.
15 Kostecki Michał Mieczysław (bin.), ur. 20 czerwca 1909 w Chodorowie, wyzn. rzym.-kat., zdał 19 maja 1930.
16 Mund Karol, ur. 1 czerwca 1912 we Lwowie, wyzn. mojżesz., zdał 19 maja 1930.
17 Schaffel Samuel, ur. 15 czerwca 1911 w Brzeżanach, wyzn. mojżesz., zdał 19 maja 1930.
18 Singer Paweł Wilhelm Zacharjasz (trin.), ur. 16 lutego 1912 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 19 maja 1930.
19 Spólnicki Jan Paweł (bin.), ur. 17 czerwca 1912 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 20 maja 1930.
20 Starrer Aron Nachman (bin.), ur. 16 stycznia 1912 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 19 maja 1930.
21 Śledziński Leopold, ur. 15 listopada 1912 w Stanisławowie, wyzn. rzym.-kat., zdał 20 maja 1930.
22 Uruski Władysław, ur. 6 sierpnia 1911 w Berezowie Niżnym, wyzn. rzym.-kat, zdał 20 maja 1930.
23 Woliński Władysław, ur. 26 listopada 1909 w Borszczowie, wyzn. rzym.-kat., zdał 20 maja 1930.

24 Zimand Wiljam Jarosław (bin.), ur. 27 września 1912 we Lwowie, wyzn. mojżesz., zdał 20 maja 1930.

Reprobowano: 1 abiturjenta na podstawie egzaminu pisemnego, 3 abiturjentów na podstawie egzaminu ustnego.

Z kl. VIII b.

1 Achselrad vel Dawidsohn Karol, ur. 1 października 1910 w Mieczyszczowie, wyzn. mojżesz., zdał 21 maja 1930.

2 Biłejczuk Franciszek, ur. 2 lutego 1912 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 21 maja 1930.

3 Brochstein Eugenjusz, ur. 7 marca 1912 w Budapeszcie, wyzn. mojżesz., zdał 21 maja 1930.

4 Fajkosz Hipolit, ur. 26 lipca 1912 w Czortkowie, wyzn. rzym.-kat., zdał 21 maja 1930.

5 Hacker Oskar, ur. 14 września 1912 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 21 maja 1930.

6 Hasko Mieczysław Karol (bin.), ur. 22 maja 1912 w Łopiance, wyzn. rzym.-kat., zdał 21 maja 1930.

7 Horowitz Klara, ur. 26 kwietnia 1912 w Kołomyi, wyzn. mojżesz, zdała 21 maja 1930.

8 Janowski Jan Kazimierz (bin.), ur. 19 czerwca 1910 w Hulczu, wyzn. rzym.-kat., zdał 21 maja 1930.

9 Kinajluk Ludwik Emil Józef (trin.), ur. 7 sierpnia 1909 w Małastowie, wyzn. rzym.-kat., zdał 21 maja 1930.

10 Kostecki Włodzimierz Leon (bin.), ur. 18 czerwca 1912 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 21 maja 1930.

11 Lewicki Roman Rudolf (bin.), ur. 25 maja 1909 w Kosowie, wyzn. rzym.-kat., zdał 22 maja 1930.

12 Lieblich Maurycy, ur. 16 marca 1909 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 22 maja 1930.

13 Popieluch Zbigniew Jan (bin.), ur. 22 maja 1912 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 22 maja 1930.

14 Reischer Leopold, ur. 29 lutego 1912 w Brzeżanach, wyzn. mojżesz., zdał 22 maja 1930.

15 Resch Izabella, ur. 1 października 1911 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdała 22 maja 1930.

16 Różański Roman Kazimierz (bin.), ur. 2 marca 1913 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 22 maja 1930.

17 Sokołowski Tadeusz, ur. 25 marca 1912 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 22 maja 1930.

18 Stachowiak Franciszek Walenty (bin.), ur. 28 stycznia 1910 w Wanne (Niemcy), wyzn. rzym.-kat., zdał 22 maja 1930.

19 Thurman Chaim, ur. 5 maja 1911 w Kołomyi, wyzn. mojżesz. zdał 23 maja 1930.
20 Uchorczak Stanisław, ur. 28 lipca 1910 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 22 maja 1930.
21 Weber Piotr, ur. 20 czerwca 1911 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat., zdał 23 maja 1930.
22 Wollenstein Maks, ur. 22 czerwca 1911 w Kołomyi, wyzn. mojżesz., zdał 23 maja 1930.
23 Wróblewski Michał, ur. 22 września 1909 w Pererowie, wyzn. rzym.-kat., zdał 23 maja 1930.
24 Zaremba Eugenjusz Franciszek (bin.), ur. 30 stycznia 1909 w Kołomyi, wyzn. rzym.-kat, zdał 23 maja 1930.
25 Zarzymski Mieczysław, ur. 19 sierpnia 1910 w Czerniowcach, wyzn. rzym.-kat., zdał 23 maja 1930.

Reprobowano: 4 abiturjentów na podstawie egzaminu pisemnego, 1 abiturjenta na podstawie egzaminu ustnego.

Z kl. VIII ubiegłego roku (1928/29).

1 Krukiewicz Kazimierz Mieczysław (bin.), ur. 10 sierpnia 1910 w Iwaniu Pustem, wyzn. rzym.-kat., zdał 23 maja 1930.
2 Ziegler Leopold, ur. 14 kwietnia 1911 w Sokołowie, wyzn. rzym.-kat., zdał 23 maja 1930.

Reprobowano 1 abiturjenta na podstawie egzaminu pisemnego

Tematy wypracowań pisemnych w terminie wiosennym 1930.

Z języka polskiego do wyboru:

1. Poezja Kochanowskiego zwierciadłem życia polskiego w XVI w.
2. Filomaci a pozytywiści.
3. „Zmarłych pokoleń idealna sfera
„W żywej ludzkości ma wieczne siedlisko". (Asnyk). (Rozwinąć i uzasadnić myśl).

Z historji do wyboru:

1. Śląsk w dziejach Polski.
2. Powstanie listopadowe na tle sytuacji politycznej w Europie.
3. Turcja i Polska w dziejowym stosunku.

Z języka łacińskiego:

Mowa Cicerona w obronie Mureny §§: 51–52.

Z języka niemieckiego do wyboru:

1. Was bietet uns das Besuchen von fremden Ländern?
2. Die Naturschönheiten im „Pan Tadeusz".
3. Treue adelt. (An Beispielen veranschaulicht).

Z matematyki:

1. Rozwiązać równanie: $2x + \sqrt{x^2 - 3x + 3} = 3$
2. Dośrodkowa trójkąta $d = 17 \cdot 4$ dm, należąca do boku $a = 15 \cdot 25$ dm, tworzy z tymże bokiem kąt $\alpha = 69^0 16'$. Obliczyć jeden z pozostałych boków trójkąta i należącą do niego wysokość.

Z fizyki:

1. Probówka w kształcie walca o długości 20 cm a o przekroju 5 cm^2 ma ciężar 30 gr. Do jakiej wysokości należy nalać do niej rtęci (c. wł. 13·6), aby probówka zanurzyła się we wodzie do głębokości 18 cm?

2 Do wody o masie $m = 200$ gr. a temperaturze $t = 15^0$ C wstawiamy drut o oporze $R = 5\ \overline{\Omega}$. Ten drut łączymy z baterją o sile elektromotorycznej $E = 14$ V a o oporze wewnętrznym $r = 2\ \overline{\Omega}$. W jakim czasie prąd elektryczny wytworzony przez tę baterję ogrzeje wodę do temperatury $T = 100^0$ C?

VII. Wykaz uczniów w roku szkolnym 1929/30.

Uwaga:

Pod **a.** promowani do następnej klasy.
Nazwiska promowanych z wynikiem bardzo dobrym podano tłustym drukiem, przy nazwiskach promowanych mimo niedostatecznego postępu w przedmiocie (z zastrzeżeniem) podano ten przedmiot w nawiasie.

Pod **b.** nieklasyfikowani i ci, którzy wystąpili lub zmarli.

Pod **c.** przeznaczeni do egzaminu uzupełniającego.

Pod **d.** nie otrzymali promocji do następnej klasy.

Egzaminy poprawcze zniesione od r. 1927/28.

Klasa I (49)

a

Bahr Marceli
Barabasz Zbigniew
Baranowski Marjan
Biber Bogusław pryw.
Binder Michał
Bobin Stanisław
Chudzikiewicz Tadeusz
Cupryk Stanisław
Daum Emil
Feigenbaum Marcin (hist.)
Gorczyca Mieczysław
Grossfeld Seweryn
Hirnle Zbigniew
Horbacz Roman
Horwacki Eugenjusz
Hrywniak Marjan
Janicki Ebigniew
Jarmulski Zbigniew
Kamiński Michał
Komet Herzl
Kozakiewicz Franciszek
Kozłowski Feliks
Kruszelnicki Bronisław
Lanczyner Emanuel
Martyniuk Antoni
Matheisel Tadeusz
Michalewicz Marjan
Neuberger Jakób (rys.)
Oralewski Bronisław
Piskozub Lesław
Piskozub Mieczysław
Piskozub Wiktor (pol. rys.)
Polnik Jan
Schärer Oswald
Scholz Zbigniew
Sentek Jan
Stec Adam
Trzciński Jan
Turzański Teodor
Tymoczko Adam pryw.
Weksler Ozjas
Więckowski Marjan
Wyrzykiewicz Stefan

b

Berezowski Zdzisław 30/4 1930
Bratkowski Bogusław 3/9 1929
Ellenbogen Józef 20/1 1930
Feld Wacław 3/9 1929
Gałązka Zygmunt 3/9 1929

c

—

d

Sosnowski Władysław

Klasa II (49)

a

Abrahamowicz Tadeusz
Ball Chaim

Baran Fryderyk
Białoskórski Zbigniew
Biliński Władysław (pol.)
Blank Kazimierz
Bleicher Milo
Blicharski Mieczysław
Eisner Nathan
Feigenbaum Salomon
Funkenstein Emil
Hankiewicz Rudolf (niem.)
Hejda Juljusz
Hofbauer Eugeniusz (pol.)
Huchra Franciszek (pol., rys.)
Hupf Franciszek (pol.)
Janiszewski Zbigniew
Kamiński Tadeusz
Korabiowski Franciszek
Kostański Władysław
Kowblański Włodzimierz
Leligdowicz Mirosław
Lewicki Marjan
Milewski Mieczysław (niem.)
Motykiewicz Marjan
Oleński Zdzisław
Patkowski Ludwik
Pawliszyn Edmund
Pilarski Zygmunt
Piskozub Michał
Pistiner Dawid
Preminger Abraham
Przygodzki Zdzisław
Rippel Jan
Sanojca Witold
Schatzberg Leon
Schifter Józef
Srolik Tadeusz
Storch Isak (rys.)
Teodorowicz Michał
Tracz Aleksander
Wagman Kamil
Zwierzyński Edward (hist.)
Zygmunt Kazimierz

b

Konecki Bronisław 30/11 1929
Pryszczewski Stan. 29/11 1929
Winiarski Marjan 3/9 1929

c

—

d

Frączkiewicz Mieczysław
Sorycz Wilhelm

Klasa III a (27)

a

Aleksiewicz Eugenjusz
Antoniewicz Kajetan
Beck Józef
Białowąs Kazimier
Bojko Włodzimierz
Bugajski Bolesław pryw. (niem.)
Duszeńko Stanisław (hist.)
Eisner Wilhelm
Fund Michuel
Gajewski Roman
Hertman Józef
Höffner Fryderyk
Jasielski Bazyli
Jäger Leon
Klein Abraham
Kociński Romuald
Kopczyński Aleksander
Nap Władysław
Owsiński Mieczysław
Plezia Zbigniew
Rabski Lech
Rosenheck Dawid
Salz Simche
Stratejczuk Józef
Szatkowski Kazimierz
Żehaluk Mirosław (niem.)

b

Pawlicki Edm. zmarł 31/12 1929

c

—

d

—

Klasa III b (27)

a

Adam Ewald
Bijowski Stefan
Chmaj Jan
Danyluk Stanisław (hist.)
Fränkel Wilhelm
Gruszkoś Zbigniew
Haspel Bernard
Herzig Herman
Jaślarz Franciszek
Jekel Karol
Koba Juljan
Mahler Herman
Mally Adam
Mycawka Jan
Nagay Józef
Pankiewicz Tytus
Petryszak Włodzimierz
Piskozub Piotr
Prokocimer Franciszek
Siomiak Leon
Sokołowski Bronisław
Turzański Zonobjusz
Zborowski Zygmunt

b

Berezowski Jarosł. 22/10 1929
Pawski Wiktor zmarł 31/12 1929

c

—

d

Dzidek Bolesław
Wajs Henryk

Klasa IV a (29)

a

Batsch Zdzisław
Berezowski Marjan (pol.)
Bückel Emanuel
Budzianowski Kazim. pryw.(niem.)
Ciołek Marjan
Eifermann Moses
Feuerstein Maurycy
Fuchs Nusen
Janowski Zbigniew (mat.)
Kapecki Bruno
Kisielewski Juljan
Kołt Stanisław
Kulczycki Jan
Mateja Franciszek
Munczek Jakób
Neuberger Szaja
Pejsach Rachmiel
Rauch Adolf
Reissman Leon
Rzuchowski Gabrjel
Schächter Abraham
Sikorski Stefan (mat.)
Spiegel Maks
Szatkowski Władysław
Taub Izak
Weber Edward
Król Bogumił (łać.)

b

Połoszynowicz Jan 18/12 1929

c

—

d

Fent Tadeusz

Klasa IV b. (28)

a

Bielenda Franciszek
Blitz Abraham
Botuliński Eugenjusz
Czornysz Jan
Czyżowski Bolesław
Feuer Józef
Ganszer Włodzimierz
Hankiewicz Mieczysław (pol.)
Krasowski Adam
Neider Natan
Petruszewycz Teofil (geogr.)
Piskozub Wiesław (geogr.)
Rauch Ezra

Rauch Matias
Reischer Kazimierz
Schneck Meilech
Starck Mendel
Starzeński Józef
Strokołowski Józef
Szpakowski Adam
Tylny Tadeusz (niem.)
Żebracki Antoni
b
Lauterbach Wiktor 12/IV 1930
Werber Władysław 2/X 1929
c
—
d
Baraniuk Antoni
Czarnota Jan
Piskozub Adam
Salewicz Władysław

Klasa V a (33)

a
Aschkenazy Mojżesz Dawid
Baraniuk Józef Tadeusz
Bergmann Leo
Bergmann Mojżesz (pol.)
Brettler Paweł
Deutsch Samuel (pol.)
Ekstein Izydor
Franzos Filip
Gajewski Modest Romuald
Greif Isak
Hacker Henryk
Hönisch Simche (geogr.)
Herling Józef
Jammenfeld Fryderyk
Jaworski Tadeusz (łac.)
Junger Tadeusz
Kohn Salo
Konecki Tadeusz
Kopestyński Jan
Kruszelnicki Ignacy (łac.)
Leliwa Ludwik
Mally Stanisław
Małecki Tadeusz
Marmorosch Karol
Pietrzak Franciszek (pol.)
Piskozub Franciszek
Rippel Antoni
Roseman Izydor
Silberbusch Zygmunt
Ziegler Henryk
Zimand Konrad Otto

b
Lewandowski Wład. 23/10 1929
Szuszkiewicz Franc. 21/10 1929
c
—
d
—

Klasa V b (33)

a
Baumunk Karol
Bohr Stanisław
Bohr Władysław
Boroń Janina
Bujarski Edmund
Chmaj Witołd
Dittrich Tadeusz
Dzięciołowski Wacław (mat.)
Ember Stefan (niem.)
Gardziejewski Adam
Gerstel Jan
Kabat Miłosław
Kowarzyk Kazimierz
Makarski Kazimierz
Michałowski Feliks (niem.)
Mizerski Jan
Oralewski Roman (hist.)
Piskozub Tadeusz
Pollak Mieczysław
Rippel Stefan
Skwarczyński Zygmunt
Wojciechowski Zbigniew
Wojtaszek Kazimierz
Wysocki Tadeusz (mat.)
Żołtanecki Włodzimierz (łac.)
b
Cieszyński Leszek 2/10 1929

Hack Henryk 11/3 1930

c

Seńkowski Kazimierz
Stabiszewski Tadeusz

d

Ruman Stanisław
Sokołowski Antoni
Turzański Bolesław
Wojdyła Karol

Klasa VI a (30)

a

Abosch Romuald
Bakes Tadeusz (łać.)
Błażyński Zbigniew
Ekerling Benjamin (łać.)
Formanek Romuald
Gruszka Rudolf
Hasko Tadeusz
Holder Henryk
Hrabar Wiesław (łać.)
Klecan Antoni (łać.)
Kulczycki Tadeusz (hist.)
Lachs Jekasiel (pol.)
Nagler Martin
Neider Marceli
Obuchowicz Zbigniew
Pordes Alicja
Senensieb Meyer
Sławicz Tytus
Smetaniuk Ludwik (łać.)
Starzecki Franciszek
Trzciński Tadeusz
Wagmann Marja
Żupański Józef

b

Krzysztofowicz Ant. 3/9 1929
Lieberman Samuel 3/9 1929
Pituła Karol zmarł 9/6 1930
Staszowski Kazim. 27/2 1930

c

—

d

Ember Arpad
Schneidscher Emanuel
Waks Józef

Klasa VI b (33)

a

Bernstein Emanuel
Bernstein Zygfryd
Czyżowski Jan
Grün v. Jungerman Mendel
Hargesheimer Zygmunt
Hejda Kazimierz
Janicki Bolesław (mat.)
Juny Mieczysław (łać.)
Juny Stanisław
Kiesler Milo (łać.)
Kołcan Teodor (łac.)
Kram Bruno
Lindenberg Tobjasz (pol.)
Mahler Marjem
Majewski Władysław
Mańkowski Adam
Messlin Wiktor
Pudło Kazimerz (hist.)
Ramler Blima
Sack Majer
Schulbaum Irenjusz
Senczuk Roman
Specht Jan
Świtalski Bogusław (mat.)
Tchórzewski Kazimierz
Załucki Stefan
Zawistowski Marjan
Zuckerman Saul

b

Drimer Ignacy 3/IX 1929
Kohlmann Eugenjusz 12/IV 1930
Tanaszczuk Wład. 12/IV 1930

c

—

d

Rawski Adam
Żehaluk Antoni

Klasa VII a (30)

a
Adler Bronisław
Als Jan (łać.)
Akselrad Dawid
Berezowski Zdzisław
Bohosiewicz Michał
Bystrzanowski Edward
Damm Stanisław
Gelbart Emilja pryw.
Grossfeld Maurycy
Hessel Józef
Höffner Jan
Iwański Roman (hist.)
Jaszek Staniław
Koryzma Marjan (hist.)
Lachs Marceli
Lunenfeld Maurycy (hist.)
Nowiński Stanisław
Opaliński Marjan
Petrowicz Bogdan
Płomiński Zygmunt
Richter f. Stein Emanuel
Rosmarin Nobert
Schauder Gedalje
Schifter Abrahnm
Stern Józef
Ślipecki Stanisław
Weber Władysław
Wechsler Salomon
Zabojski Witołd
Zieliński Piotr
b
—
c
—
d
—

Klasa VII b (31)

a
Bachman Waldemar
Barabasz Tadeusz
Bujarski Tadeusz (mat.)
Eltis Markus
Funkenstein Bronisław
Goldberg Roman
Grünblatt Salomon
Huczneker Maurycy
Janiszewski Mieczysław
Kanofocki Roman
Kordecki Andrzej
Kramer Salo
Kropiwnicki Mieczysław
Liebhart Gustaw
Moneta Franciszek
Orzechowski Tadeusz
Rapp Wilhelm
Rupnicki Józef
Rześniowicki Tadeusz (pol.)
Sanojca Kazimierz (mat.)
Szatkowski Bolesław
Zachara Czesław (hist.)
Załucki Kazimierz
Ziemiański Ignacy (hist.)
b
Czapiński Stefan 3/9 1929
Korek Tadeusz 31/I 1929
Stiefel Zygmunt 9/IX 1929
c
—
d
Aschkenazy Abraham
Chmaj Franciszek
Kuchta Józef
Słaby Stanisław

Klasa VIII a (32)

a
Baraniuk Stanisław
Bobin Roman
Drogoń Józef (mat.)
Fuchs Herman
Grosfeld Abraham
Hakemer Marjan
Hakemer Zbigniew
Hilsenrath Dawid
Hilsenrath Klara (pryw.)
Holder Izrael
Illuk Władysław
Kofler Edward
Konecki Michał
Korynek Tadeusz
Kostecki Michał

Kropp Edward
Książek Kazimierz
Łyżwiński Władysław
Mund Karol
Schaffel Samuel
Singer Paweł
Spólnicki Jan
Starer Aron
Śledziński Leopold
Uruski Władysław
Wlasak Stanisław
Woliński Władysław
Zimand Wiljam

b
Wlasak Bolesław 6/2 1930

c
—

d
Eibel Adam
Hnatik Mikołaj
Spanier Kazimierz

Klasa VIII b (34)

a
Bargiel Kazimierz (fiz.)
Biłejczuk Franciszek
Brochstein Eugenjusz
Bukszowany Eugenjusz
Dawidsohn Karol
Dobrowlański Mieczysław
Fajkosz Hipolit
Grünberg Zygfryd
Hacker Oskar
Haffner Edmund (fiz.)
Hasko Mieczysław
Horowitz Klara pryw.
Janowski Jan
Kinajluk Ludwik
Kostecki Włodzimierz
Krasnopolski Bronisław
Lewicki Roman
Lieblich Maurycy
Moszoro Kazimierz
Popieluch Zbigniew
Reischer Leopold
Resch Izabella
Różański Roman
Sokołowski Tadeusz
Stachowiak Franciszek
Turman Chaim
Uchorczak Stanisław
Weber Piotr
Weitz Maurycy
Wollenstein Maks
Wróblewski Michał
Zaremba Eugenjusz
Zarzymski Mieczysław

b
Piskozub Zbigniew 2 IV 1930

c
—

d
—

IX. Informacje na rok szkolny [redacted].1930/31

1. Rok szkolny 1930/31 rozpocznie się uroczystem nabożeństwem dnia 2 września 1930. Prawidłowa nauka zacznie się 3 września 1930.

2. Egzaminy uzupełniające za rok szkolny 1928/29 odbędą się 2 września.

3. Egzamin wstępny do którejkolwiek klasy może uczeń zdawać tylko przed ferjami. W razie niepomyślnego wyniku może zdawać egzamin do klasy wyższej za rok.

Wszelkie egzaminy w gimnazjum tak wstępne, jak i prywatne odbywają się tylko przed ferjami.

4. Dla informacji kół rodzicielskich, które swe dzieci uczą prywatnie, podaje się adresy księgarni, w których mogą zamawiać programy naukowe, obecnie obowiązujące: Książnica polska T. N. S. W., Lwów Czarnieckiego 12, lub Książnica polska T. N. S. W., w Warszawie, Nowy Świat 59.

Kołomyja w czerwcu 1930.

Boroń Stanisław
dyrektor